

Møde i Uddannelsesudvalget – Læreruddannelsen i VIA

Mødested

Campus Aarhus C
Lokale B2.04

Mødetidspunkt

16. december 2024
Kl. 14.00-16.30

Meet the world
VIA University College

REFERAT

Deltagere

Børn & Unge-chef Stefan Møller Christiansen, Aarhus Kommune
Skoleleder Irina Frello Hansen, Aarhus Skolelederforeningen
Skoleleder Kristian Dissing Olesen, Vestre Skole i Silkeborg
Skoleleder Winnie Tornvig Hooge, Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier
Rektor Peter Damgaard Lunde, Holstebro Gymnasium & hf
Rektor Anne Bisgaard Vase, Odder Gymnasium
Studieleder Pia Bramming, Institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet
Lærer Frederik Røgen Noesgaard, Danmarks Lærerforening
Næstformand Søren H. Hansen, Aarhus Lærerforening
Underviser Camilla Hjorth Balzarsen, Læreruddannelsen Silkeborg
Studerende Jonas Stensdal Klitte, Læreruddannelsen Skive
Studerende Camilla Kaysen, Læreruddannelsen Aarhus
Uddannelsesleder Torben Kirkegaard, EVU
Uddannelsesleder Morten Holck Jørgensen, Læreruddannelsen Aarhus
Uddannelsesleder Anja Madsen Kvols, Læreruddannelsen Silkeborg
Uddannelsesleder Anna Marie Hangaard Jensen, Læreruddannelsen Skive
Birgitte Lund Nielsen – suppleant for Andreas Rasch Christensen
Uddannelsesdekan Elsebeth Jensen, Læreruddannelsen VIA
Kvalitetspartner Anne Gram Junge, Læreruddannelsen VIA

Afbud

Professor Nikolaj Elf, Institut for Kulturvidenskaber, Syddansk Universitet
Skole- & rådgivningschef Peter Fogde Mikkelsen, Børn & Unge, Holstebro Kommune
Forskningschef Andreas Rasch-Christensen, Forskningsområde for pædagogik og dannelse VIA
Direktør Børn & Kultur, Thomas Smidt, Favrskov Kommune
Underviser Berit Ravnsgaard Christensen, Læreruddannelsen Nørre Nisum
Studerende Julie Skaarup Christoffersen, Læreruddannelsen Silkeborg
Uddannelsesleder Majbritt Breum Nielsen, Læreruddannelsen og hf Nørre Nisum
Studerende Joanna J. N. Hüsches, Læreruddannelsen Nørre Nisum

Gæster

Mikkel Wiskerchen, pædagogiske leder i Silkeborg (punkt 3)
Maria Høegh Beierholm, underviser på læreruddannelsen i Aarhus (punkt 3) - afbud

Mødeleder:

Stefan Møller Christiansen

Referent:

Anne Gram Junge

Dato: 16.12.2024

J.nr.: D24-9101033

Ref.: AJUN

1/7

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden og opfølgning på referat
2. Nyt fra uddannelsesudvalgets medlemmer, herunder fra de studerende
3. Teknologiforståelse som undervisning på VIA Læreruddannelsen

Pause

4. Profiler for læreruddannelsens udbud og skolebaseret uddannelse - status
5. Årshjul for uddannelsesudvalgsmøder 2025
6. Eventuelt

14:00-14:05

Punkt 1 – Godkendelse af dagsorden og opfølgning på referat

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen

Journalnr.:

Bilag

Bilag 1 - Referat - ekstraordinært uddannelsesudvalgsmøde 06.11.2024 - VIA Læreruddannelsen

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden og opfølgning på referatet fra d. 06.11.2024.

Indstilling

Uddannelsesudvalget godkender dagsordenen og referat.

Referat

Uddannelsesudvalget havde ingen kommentarer til referatet og godkendte dagsordenen.

14:05-14:15

Punkt 2 – Nyt fra uddannelsesudvalgets medlemmer, herunder fra de studerende

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

De af udvalgets medlemmer, som har nyt at orientere om, orienterer kort.

De studerende orienterer om nyt fra de studerende.

Indstilling

Uddannelsesudvalget tager orienteringen til efterretning.

Referat

- **Forskning** v. Birgitte Lund Nielsen: En del nye forskningsprojekter starter i 2025; bl.a. projekt mellem Læreruddannelsen i Aarhus og Skovvangsskolen, skolebaseret uddannelse i Vestjylland m.v.

- **DPU** v. Pia Bramming: På Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, AU kigger man lige nu på, hvordan tilrettelæggelse af kandidatlandskab skal se ud i fremtiden. Reformen for professionsuddannelserne vil også komme til at påvirke universiteterne. Det er svært at vurdere, hvor attraktive erhvervskandidaterne er.
- **HF i Nørre Nisum** v. Elsebeth Jensen: VIA Læreruddannelsen har tilknyttet en HF-uddannelse i Nørre Nisum, som læreruddannelsen har et ønske om, kan omdannes til en EPX.
- **Århus Lærereforeningen** v. Søren Hansen: Der har været afholdt uddannelsespolitisk forum. Der var blandt fokus på, at der kan være nogle indbyggede modsatrettede konflikter, hvor det der fx kan være godt for de studerende, ikke nødvendigvis er godt for skolen osv.
- **Animated Learning** v. Jonas Stensdal Klitte: En gruppe studerende fra læreruddannelsen i Skive har været i Brasilien og arbejde med animated learning. De arbejder nu med, hvordan erfaringerne kan arbejdes ind i andre fag og udbud.

14:15-15:35

Punkt 3 - Teknologiforståelse som undervisning på VIA Læreruddannelsen

Sagsansvarlig: Mikkel Wiskerchen

Journalnr.:

Bilag

Bilag 3.1 - Fagbeskrivelse til valgfaget 'Teknologiforståelse' - VIA, PHA, KP

Bilag 3.2 - Fagbeskrivelse for teknologiforståelse som undervisningsfag

Bilag 3.3 - Samarbejdserklæring om teknologiforståelse på læreruddannelserne

Sagsfremstilling

Som forberedelse på indførelsen af teknologiforståelse som en ny faglighed i folkeskolens fagrække bliver teknologiforståelse nu udbudt som undervisningsfag og valgfag på VIA Læreruddannelsen. Teknologiforståelse integreres desuden i faget pædagogisk og almen didaktik.

På læreruddannelsen er der nedsat en arbejdsgruppe for teknologiforståelse, som det seneste års tid har arbejdet med bl.a. det tværgående samarbejde med øvrige professionshøjskoler, ansøgningsprocesser, fagbeskrivelser, rammer for kompetenceudvikling m.m.

Arbejdsgruppen - repræsenteret ved Mikkel Wiskerchen, pædagogiske leder i Silkeborg og Maria Høegh Beierholm, underviser på læreruddannelsen i Aarhus - vil på mødet fortælle om, hvordan læreruddannelsen har arbejdet med teknologiforståelse, og hvor langt læreruddannelsen er kommet.

Indstilling

Uddannelsesudvalget identificerer de vigtigste opmærksomhedspunkter for det fremtidige arbejde med teknologiforståelse på læreruddannelsen og kommer med input til, hvad det kræver af lærere i folkeskolen at undervise i teknologiforståelse.

Referat

Mikkel præsenterer programmet og sætter rammen. Se evt. slides

Argumentet for teknologiforståelsesfagligheden

Teknologier har ændret vilkårene for uddannelse og dannelse. Det har været en sovepude at tænkt de unge som digitalt indfødte - det er ikke det samme at kunne *anvende* teknologien, som at kunne *forholde* sig konstruktivt og kritisk til de digitale artefakter. Det kommer ikke af sig selv – det er noget, der skal arbejdes med.

De fire kompetenceområder:

- ☐ *Digital myndiggørelse*
- ☐ *Digital design og designprocesser*
- ☐ *Computational tankegang*
- ☐ *Teknologisk handleevne*

Hvordan arbejder vi med teknologiforståelse på VIA?

- Læreruddannelsen som didaktisk udviklingslaboratorium (LUDU)
 - ligger i faget "Pædagogik og almen didaktik" – fordi det er et fag, som alle studerende har.
 - underviserne arbejder med teknologiforståelse ud fra en laboratorie-didaktisk tilgang.
 - fokus på bred kompetenceudvikling af underviserne.
- Teknologiforståelse som undervisningsfag
 - udbydes på 5. og 8. semester på læreruddannelsen i Aarhus
 - forsøgsperiode på fire år startende fra august 2026
 - kalder på kompetenceudvikling af underviserne på læreruddannelsen.
- Teknologiforståelse som valgfag
 - udbydes på 3. semester på læreruddannelsen i Silkeborg
 - 2½ ECTS (og ikke 5) for at lokke flest muligt studerende
 - Forsøgsperiode på 5 år fra januar 2025
- Forskning og udviklingsarbejde
 - Der arbejdes på en række projekter på VIA
 - VIA søger løbende om projekter, herunder om samarbejdende skoler. Opfordring herfra til at melde ind, hvis man er interesseret.

Læreruddannelse arbejder således pt. på 'flere tangenter' med teknologiforståelse for at sikre, at integrationen af fagligheden for alvor bliver drevet frem. På sigt er målet, at det bør være en del af alle fag.

'Forståelse' for teknologien bag kunstig intelligens

Uddannelsesudvalget arbejder med en øvelse i: <https://quickdraw.withgoogle.com/> med henblik på forståelse og drøftelse af teknologien bag AI.

Uddannelsesudvalget gav indspark til teknologiforståelse som faglighed:

Motivation og bekymringer for fagligheden

- **Grundfaglighed:** Teknologiforståelse bør være en grundfaglighed i *alle* fag – ikke isoleret til specialiseret fag. Alle studerende har brug for viden om teknologiforståelse.
- **Tydelig kommunikation:** Det er vigtigt at tydeliggøre at det er en grundfaglighed, som er relevant i alle fag, så de studerende ikke fravælger faget, fordi de er bekymrede for, om fagligheden kan bruges i undervisningen i skolen.
- **Akut behov for kompetencer:** Vi kan ikke vente 3-4 år på at der kommer nye dimittender ud kompetencer indenfor teknologiforståelse.
- **Forældelsesrisiko:** Vi bør være opmærksomme på, om vi sætter gang i noget, som kan være forældet om nogle år. Dette er både en forudsætning og en udfordring.
- **Kernefaglighed:** Med nye strømninger er der en risiko for "activitymania" ved at fokusere på det der er spændende lige nu. Det er centralt, at vi finder kernefagligheden i teknologiforståelse og ikke kun fokuserer på 'at gøre'.
- **Fælles begrebsverden:** Vi har endnu ikke en fælles begrebsverden på tværs af aktører i undervisningsverdenen. Det er en stor svaghed i forhold til fagområdet.
- **Abstrakt fagbeskrivelse:** For de studerende kan fagbeskrivelsen for teknologiforståelse være meget abstrakt og ukonkret. Det kan bl.a. forklare, hvorfor de studerende ikke tilvælger faget, selvom der er stor interesse for feltet.
- **Teknologisk kritik:** Overvejelse om studerende vil vælge faget, hvis de er teknologisk kritiske.
- **Placering og forankring:** Bekymring om pædagogik og AD er de rette steder for teknologiforståelse, og om det forankres godt nok i en fag-faglig kontekst.
- **Efterspørgsel og relevans:** Enighed om, at teknologiforståelse er en efterspurgt viden og kompetence i skolen, selvom det undervises som et fag på læreruddannelsen.
- **Timing og profil:** Bekymring for timing: Er teknologiforståelse mere egnet som efteruddannelseskursus end som undervisningsfag på læreruddannelsen? Kun to undervisningsfag til rådighed for studerende, hvilket kan påvirke valget. Usikkerhed om den profil, de studerende får, er den rigtige, og hvad efterspørgslen er på skolerne.

Forventninger til fagligheden

- **Usikkerhed om fagligheden (læreruddannelsen)**
 - Hvad vil det sige at være god til teknologiforståelse?
 - Balancen mellem konkrete færdighed og didaktiske kompetencer.
 - Det er tidskrævende starte med tekniske færdigheder - når man nogensinde myndiggørelse-delen? Hvad er en god vejleder/underviser i folkeskolen?
 - Hvordan opnår vi en landsdækkende prøve, der er tilpasset de studerendes fremtidige arbejde.
- **Usikkerhed om fagligheden (skolen)**
 - Risiko for overfladisk behandling af emnet
 - Svært at etablere en kernefaglighed blandt elever og studerende
- **Fremtidens lærere:** Positivt at vi er med til at lærere til fremtidens skole!
- **Integration i andre fag:**
 - Vigtigt at teknologiforståelse bliver bredt ud over AD/pæd. og dansk og der bliver eksperimenteret med fagligheden fag som sprog- og naturfag.
 - Pas på med hurtige konklusioner om faglighedens indhold ind i specifikke fag.
- **Årsplanlægning:** svært at lave årsplan, da teknologiforståelse kan ændre sig hurtigt.
- **Forskellige tilgange:**
 - Kan der være forskel på tilgange afhængig af, hvilken skole man bliver ansat på?
 - Skal fagligheden forankres hos en enkelt underviser på skolen, eller er det den pædagogiske leder, der sikrer, at alle undervisere har det med i deres respektive fag.
- **Interesse for fagområdet:** studerende med interesse for teknologiforståelse vil sandsynligvis vælge faget.
- **Pædagogisk-didaktiske rygsæk:** Vigtig forudsætning for at kunne anvende teknologiforståelse i lærerarbejdet
 - **Makerspace/omskoling:** Uddannet/omskolet til makerspace kan sikre en fælles ramme der giver noget at starte på.
- **Øvrige:** Studerende ytrer ønske om, at der i det enkelte undervisningsfag bliver drøftet muligheder inden for: Teknologiforståelse, Bevægelse, Udeskole, Kreativitet.

15:45-16:15

Punkt 4 – Profiler for læreruddannelsens udbud og skolebaseret uddannelse - status

Sagsansvarlig: Elsebeth Jensen,
Anja Madsen Kvols og Anna Ma-
rie Hangaard Jensen

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

På seneste uddannelsesudvalgsmøde satte Elsebeth og uddannelseslederne uddannelsesudvalget ind i det igangværende udviklingsarbejde på læreruddannelsen. Arbejdet omfatter bl.a. udvikling af profiler for de enkelte udbud samt udvikling af nye uddannelsesmodeller som et svar på de udfordringer, som læreruddannelsen ser ind i, bl.a. faldende ungdomsårgange.

På mødet vil uddannelseslederne give kort status på arbejdet med udvikling af profiler på de fire udbudssteder.

Anna Marie Hangaard og Anja Kvols orienterer om status ift. skolebaseret uddannelse på læreruddannelsen i henholdsvis Skive og Silkeborg.

Indstilling

Uddannelsesudvalget tager orienteringen om opfølgning og status til efterretning.

Referat

Uddannelseslederne gav en kort status på arbejdet med profiler på udbuddene, som opfølgning på seneste uddannelsesudvalgsmøde.

- **Læreruddannelsen i Aarhus:** Arbejder mere med særkende end en decideret profil med fokus på *mangfoldighed*. Profilen er valgt bl.a. med afsæt uddannelsesudvalgets feedback om at tænke bredt ift. til profilering. I Aarhus arbejdes der hen imod at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentation fra undervisere, studerende og aftagere, herunder repræsentanter fra skolerne, som skal arbejde med begreberne mangfoldighed og professionsforståelse. Der er procesplan på vej.
- **Læreruddannelsen i Skive:** De nuværende profiler i Skive er Kreativitet & Animation samt Outdoor & Grøn balance. Fra sommer skal der vælges én profil. Skive går i overvejelser om, hvorvidt det er en profil eller et særkende, de ønsker for udbuddet. Planen er lige nu at tage det bedste fra de to profiler og vælge et overbegreb ud fra dette (bl.a. må animation og udeskole gerne indgå). Skive er i færd med at indsamle input fra en række interessenter, herunder studieråd. Til øvrig orientering vil der i Skive fremover blive udbudt følgende fag: historie, idræt, engelsk, biologi, dansk og matematik.
- **Læreruddannelsen i Silkeborg:** Fokus for læreruddannelsen i Silkeborg har længe været på de praktisk-musiske fag, idræt, tech mv. Derfor arbejdes der i Silkeborg med *praksisfaglighed* som et samlende begreb. Dette rummer også de meritstuderende, som også ofte søger de praktisk-musisk fag. Et opmærksomhedspunkt for Silkeborg er, at udbuddet typisk tiltrækker relativt flere mænd end de øvrige udbud med en ca. 50/50-fordeling af kønnene, hvilket formodentligt skyldes sportstrænerlinjen.
- **Læreruddannelsen i Nørre Nisum og Holstebro:** Der var ingen status pga. afbud fra uddannelsesleder fra Nørre Nisum og Holstebro.

Skolebaseret uddannelse (Skive) v. Anna Marie

Siden sidst har der været møde med relevante aktører. I alt 16 uddannelsesstillinger (fire stillinger i hver af de fire kommuner) er en forudsætning for, at udbuddet kan oprette et stamhold. Der er en positiv stemning overfor anmodningen om de 16 uddannelsesstillinger. Den 20. januar forventes der tilbagemelding. Ønskescenariet er 16 ny uddannelsesstillinger hvert år, men i første omgang vil det være som en forventning om en afprøvning. Det vil være en model, hvor vi kan prøve vores uddannelsesdidaktik af. Man kan være i praktik på egen skole - men ikke i eget skema.

Modellen med uddannelsesstillinger forventes at give bedre muligheder for studerende i en anden livsfase/højere alder at tage en læreruddannelse.

Silkeborg – skolebaseret meritlæreruddannelse v. Anja

Uddannelsen kører allerede. Det nye er, at vi kan række ud til kommunerne og gøre det lettere at samle meritstuderende på hold. Silkeborg er i gang med at planlægge møder. Bl.a. har Anja taget fat i at beskæftigescheferne efter råd fra uddannelsesudvalget på seneste møde.

16:15-16:25

Punkt 5 – Årshjul for uddannelsesudvalgsmøder 2025

Sagsansvarlig: Elsebeth Jensen

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

På dette sidste møde i 2024 kigger vi ind i tematikker, som kan være relevante for det kommende år.

Indstilling

Uddannelsesudvalget kommer med input til årshjul 2025.

Referat

Temapakkerne 2025, som bliver udviklet af fællesfunktionen til alle uddannelsesudvalgene i VIA indeholder:

- Reformer (- mindre relevant for læreruddannelsen)
- Efter- og videreuddannelse
- Mangfoldighed og diversitet – opmærksomhed på de nye generationer, studerende og ansatte

Input fra udvalget:

- ☐ **Den konkrete efter- og videreuddannelse.** Hvordan arbejder vi med fremtidens lærere? (KL og Danmarks Lærerforening)
- ☐ **Skolebesøg** – Uddannelsesudvalget vil fortsat gerne afvikle møder på skoler i regionen, når det er relevant i ift. mødets tema.
- ☐ **Skoleudvikling** (- med inspiration fra bog lavet i samarbejde med Nikolaj Elf)
- ☐ **EPX** – hvordan kan den byde ind i forhold til læreruddannelsen?
- ☐ **Praktik** – fylder meget for de studerende. Det er et stort emne. Kvaliteten er svingende. Det er forskelligt, hvordan praktikken ser ud afhængig af, hvor man er studerende. Her kan vi trække datagrundlaget ind fra nye evalueringsskema på tværs af udbudssteder.
- ☐ **Analoge versus digitale:** Fysiske bøger versus skærme – hvordan skaber vi fællesskaber? Strømningen er, at vi går efter det taktile – hvordan forholder vi os til det ift. den digitale bølge og teknologi-forståelse, som vi også skal forholde os til?
- ☐ **Overgang fra uddannelse til job** – vi har været omkring dette emne tidligere (senest i juni 2023), men emnet er evigt aktuelt.

Møder i 2025

Mødet i september afvikles i forbindelse med uddannelsesdebatten (25.-26. september), som uddannelsesudvalget opfordres til at sætte i kalenderen allerede nu. Mødet er d. 25. september, og mødetema plejer at følge uddannelsesdebattens tema, som endnu ikke er fastlagt.

16:25-16:30

Punkt 6 – Eventuelt

Sagsansvarlig: Stefan Møller
Christiansen

Journalnr.:

Bilag

Sagsfremstilling

Indstilling

Referat

Fra de studerende bliver der opfordret til dagsordenen indeholder arbejdsspørgsmål og fordybelsespunkter, så det er muligt at hente kvalificeret input fra de studerende, som repræsenteres.